

A steam locomotive is pulling a train through a forest. The train is on a wooden trestle bridge. The locomotive is emitting a large plume of dark smoke. The scene is framed by trees and foliage. The locomotive has the number '4' on its front.

Verksamhetsberättelse för Museiföreningen Stockholm-Roslagens Järnvägar 2023

Organisationsnummer 802009-0125

Foton (samtliga i verksamhetsberättelsen): Fredrik Gustafsson.

Årsmötet 2023

Årsmötet hölls lördag 25 mars 2023 i före detta stadshotellet i Norrtälje. Där har husets nuvarande BRF behållit hotellets festvåning som samlingslokal. Ett 50-tal medlemmar deltog i mötet.

Före årsmötesförhandlingarna berättade SRJ-historikern och Norrtäljebon Jan-Erik Rääf om sin uppväxt i Skebo Bruk utmed Hallstaviksbanan, illustrerat med bilder. Henrik Block redogjorde för Region Stockholms framtidsplaner för Roslagsbanan med bland annat förlängning till Stockholm Central om några år. Även frågan om utbyggnad till Rimbo respektive Norrtälje berördes.

Årsmötesförhandlingarna öppnades av styrelseordförande Johan Vinberg som summerade verksamhetsåret 2022.

Gunnar Melin valdes till mötesordförande och Björn Rossipal till mötessekreterare.

Efter ny- och omval fick föreningsstyrelsen följande utseende:

Ordförande:

Johan Vinberg (omvald, ett års mandat)

Vice ordförande:

Henrik Birath (nyval, ett års mandat)

Ledamöter:

Maria Jansson (ett års mandat kvar)

Hilde Klasson (omvald, två års mandat)

Lars Holmquist (omvald, två års mandat)

Nemo Kullberg (nyval, två års mandat)

Mårten Ericsson, (fyllnadsval, ett års mandat)

Suppleanter:

Kjell Melin (nyval, ett års mandat)

Johannes Folkesson (omval, ett års mandat)

Till revisorer valdes Margareta Ellenbo (nyval) och Fredrik Agerson (omval) med Martin Pålsson (omval) och Peter Zetterling (omval) som suppleanter.

Till valberedning omvaldes Jacob Larsson, Lars Granström och Bengt Karlsson (sammankallande).

Styrelsen

Museiföreningens styrelse har under verksamhetsåret haft nio protokollförda sammanträden. Löpande kontakter mellan ledamöterna tas däremellan i stor omfattning. Styrelsen arbetar i nära samverkan med järnvägsförvaltningen och dess direktion vilket ger stabilitet i verksamheten.

Under verksamhetsåret har Företagarnas Redovisningsbyrå i Tierp AB haft kassörsfunktionen, men utanför styrelsen. Staffan Frisk, Lars Granström och Bengt Karlsson har fört styrelseprotokoll under 2022. Efter 13 år fick Staffan Frisk avsäga sig sitt protokollförande uppdrag i juni på grund av personliga skäl.

Ekonomiska bidrag och gåvor

Från Uppsala kommuns kommunledningskontor har museiföreningen erhållit följande bidrag på sammanlagt

700.000 kronor. Bidaget är avsett för:

- Veteranbusstrafiken mellan Selknä hållplats Fjällnora under högrafsäsongen samt Fjällnoradagen,
- Underhåll av spårssystem och plankorsningar
- Marknadsföring av sommartrafiken och Tomte-tågsevenemanget i december.

Kanslist

Från och med 1 september har föreningen en lönebidragsanställd kanslist med Uppsala Östras stationshus som arbetsplats. Kanslisten är den mångårige aktive medlemmen Paula von Weisz. Förutom att ta över registratur av inkommande post har Paula bland annat arbetat som stöd åt marknadsavdelningen, IT-gruppen och Ekonomifunktionen. Tjänsten har inneburit en mängd minskade administrativa uppdrag för de ideellt aktiva medlemmarna som tidigare utförts detta på fritiden.

Samarbeten med Uppsala kommun

Kommunledningskontoret

2023 fick vår föreningen två nya kontaktpersoner på Uppsalas Kommunledningskontor, Ayse Mutlu-Güler och Britta Zetterberg-Blom, den sistnämnda även knuten till Uppsalas turistbolag. De handlägger det kommunala bidraget till vår verksamhet och har med stort intresse tagit del av vår förenings utvecklingsarbete vad gäller bland annat fler besökare och resenärer, evenemang samt samarbete med kringliggande turistverksamheter.

Samhällsbyggnadskontoret

Som en följd av det undertecknade arrendeaftalet år 2022 finns en arbetsgrupp med representanter från kommunens kontor för Mark och exploateringsenheten att utreda vart fastighetsgränserna för järnvägsområdet går i oklara fall. Denna grupp påbörjade arbetet hösten 2022 och fortsatte 2023. Samma arbetsgrupp ska även arbeta med frågeställningar kring markområden som föreningen idag arrenderar men eventuellt vill förädla eller bebygga.

Bärby-Lövstaområdet

Uppsala kommuns skapande av en ny stadsdel i Södra Gunsta. Plankorsningen till det nya området är klar men kommer tas i bruk först om några år på grund av förseende kommunala administrativa beslut. Större delen förningens åtaganden i detta projekt blev klara i december 2022. Styrelsen har under året haft biträde i denna specifika fråga av Bo Lönnemyr, Per Wirback och Mats Gustavsson.

Uppsala Centrals ombyggnad

Region Uppsala, Uppsala kommun, Trafikverket och Jernhusen har signerat en överenskommelse att järnvägslinjen mellan Rosersberg och Uppsala ska få fyra spår i stället för två, samt att en ny station ska byggas i Bergsbrunna mellan Uppsala och Knivsta.

Det innebär även att Uppsala Central ska byggas om, dels för de nya spårerna söderut, dels för att Uppsala Central idag är hårt belastad på de åtta spår som Trafikverket innehar.

Föreningen har under år 2023 endast haft ett plane-

ringsmöte med Uppsala kommun rörande flytten av stationen till Bergsbrunnsparken. Däremot tre möten i denna fråga med Trafikverket.

Under sommaren fick museiföreningen ta del av Trafikverkets förslag på hur bangården vid den nya stationen i Bergsbrunnsparken kommer att se ut. Den följer helt de förslag och önskemål föreningen har specificerat rörande trafik- och säkerhetstekniska funktioner. Dessa önskemål ska Trafikverket ersätta vår förening med i det kommande bygget i Bergsbrunnsparken.

Från kommunens sida har man uttryckt vikten av att stationen även fortsättningsvis ska vara lättillgänglig för resenärer från Uppsala Central, och vara synlig och främjande för besöksnäringen i Uppsala. Vid mötena under hösten 2022 framkom det att vår museijärnväg och Uppsala Östra berörs av ombyggnadsarbetena först kring år 2028 till 2030.

Gentemot Uppsala Kommun har föreningen en förhandlingsdelegation bestående av Martin Bäfverfeldt, Rasmus Georgii-Hemming, Per Wirback och Johan Vinberg.

Styrelsens sakkunniga i samhällsbyggnadsfrågor

Under året har föreningens sakkunniga i plan- och bygglag samt fastighets- och miljöfrågor handlagt ett flertal löpande ärenden. Internt har styrelsen, banavdelningen och signalavdelningen fått hjälp med kommunkontakter, kart- och arkivuppgifter, fastighetsrättsliga frågor, grannkontakter och upprättande av kabelkorsningsavtal.

Sakkunniga har varit Björn Rossipal, Kjell Melin och Bo Lönnemyr.

Handläggare i specifika ban- och plankorsningsärenden har varit Bengt Karlsson, Henrik Block, Björn Rossipal och Per Wirback.

Övriga externa kontakter

Förfrågningar och ibland även överenskommelser med grannar och fastighetsägare utmed banan har som vanligt förekommit under året.

Företags- och organisationskontakter

Tillsammans med varuhuset Thuns i Faringe, inklusive dess Café Go-biten har museiföreningen haft givande samarbete. Med restaurangen på Lenna Bruksområdet inleddes år 2019 ett givande samarbete som fortsatt under år 2023. Samarbetet med Internetportalen "Upplevelser" avslutades under 2023 då den administrativa bördan för att hantera de beställningar som gjordes via hemsidan blivit allt för tung och tidskrävande.

Museiföreningen har under 2023 varit medlem i Museibanornas Riksorganisation (MRO), Arbetsam, Järnvägs-musei Vänner, Uppsalas Industriminnesförening, Uppsalamuseernas Informationsförening och Folkrörelsearkivet i Uppsala län.

Ekonomiska bidrag och gåvor

Från Uppsala kommuns kommunledningskontor har museiföreningen erhållit ett sammanlagt bidrag på 700.000 kronor. Bidraget har huvudsakligen använts för att täcka kostnader för underhåll av spårssystem och plankorsningar. Det har vidare gått till att finansiera veteranbusstrafiken mellan Selknä hållplats och Fjällnora under högtrafiksäsongen och Fjällnoradagen, busstrafik till Linnés Hammarby under två evenemangsdagar samt för "Veteranturen" till Skokloster i samarbete med Strömma turism & sjöfart.

Under året donerade Sune Wannehed 100.000 kronor till renoveringen av SRJ 28 "Stortysken".

Kommentarer till den ekonomiska redovisningen

Föreningens ekonomi är fortsatt god. Verksamhetsåret 2023 genererade både positivt resultat och kassaflöde. Trafiksäsongen var även detta år mycket bra och bidrog starkt till det goda resultatet. Biljettpriserna i den ordinarie trafiken var oförändrade jämfört med föregående år. För Tomtetågen som genomfördes enligt samma modell som året innan höjdes däremot priserna.

Under hösten och vintern 2022/2023 genomfördes ett större entreprenaduppdrag för Uppsala kommun som i sin helhet vinstavräknades 2023.

Under året har föreningen fortsatt investerat i uppförandet av vagnverkstaden. Vidare har betydande belopp lagts på reparation och underhåll av fordon för att säkerställa trafik i nuvarande omfattning även kommande år.

Det pågående kriget i Ukraina drev upp priset på stenkol under säsongen 2022. Priset stabiliserades under 2023. Mot bakgrund av föreningens goda likviditet köptes en extra leverans av stenkol under hösten. Det innebär att känsligheten för prisökningar under 2024 blir mindre då det finns ett lager som täcker kolbehovet under inledningen av säsongen.

För detaljer om föreningens resultat och ställning hänvisas till årsbokslutet.

Museiföreningens stab

Arkiv

Museiföreningens förenings- och järnvägshistoriska arkiv är inrymt i Faringe stationshus källarvåning samt viktiga dokument som gällande avtal och kontrakt i ett brandsäkert kassaskåp i Uppsala Östras stationshus. Arkivchefen Gunnar Larsson har haft konsulterande besök av Landsarkivet i Uppsala såväl som Uppsalas folkrörelsearkiv.

Banantikvarie

ULJ Banantikvarie är en funktionärstjänst underställd styrelsen. Banantikvarien fungerar som järnvägshistorisk rådgivare till föreningens övriga avdelningar men arbetar också självständigt med tillsyn av antikvariska frågor i föreningens verksamhet samt med förslag till förbättringar av främst miljöerna längs museijärnvägen. Banantikvarie John Thoweman har under året utfört rådgivning angående stationsmiljöer samt byggnadsvårdsrelaterade frågor med inriktning på olika renoveringsaspekter av byggnader, samt i verkat i övriga antikvariska, historiska och arkivrelaterade frågor.

Ekonomifunktionen

Ekonomifunktionen har under året bestått av tre huvudområden:

- a) Registratur och skanning av inkommande fakturor, räkningar och kvitton handhades av Kjell Bränge. Denne avlöstes i november av Paula von Weisz.
- b) Bokföring, in- och utbetalningar, fakturering, bokslut och deklarationer utförs av Företagarnas Redovisningsbyrå i Tierp AB (FRT).
- c) Internkontroll och uppföljning har skötts av Andreas Pettersson. Andreas medverkade även som föredragande på styrelsemötena och i järnvägsdirektionen.

Från och med 2024 blir Ekonomifunktionen på nytt en avdelning med övergripande ansvarig chef.

Försäljningsprodukter

Årets försäljning av profilartiklar blev något av ett rekordår tack vare tomtetågen. På fyra dagar med tomtetåg såldes drygt hälften av vår årliga försäljning av profilvaror. Vi säljer i övrigt dessa varor på Uppsala östra, Marielund och Almunge stationer och på rullande tåg via våra juniorer. Det som säljs mest av artiklarna är leksakslok, tågbanor, kepsar och kaffemuggar. Vi får vara helt nöjda med försäljningen av våra profilvaror som gör bra reklam för Lennakatten. Under året har Tommy Werving ansvarat för försäljningsavdelningen.

IT

Gruppen, som består av ungefär 6 personer, har bildats för att samla it-kunskap i vår breda verksamhet. Vi har

förstått att det finns fler områden än vad vi först trodde kring våra it-system. Gruppen fortgår med att lära oss dessa system samt att kartlägga och dokumentera dem. Vi jobbar för att minska belastningen i underhåll och behålla funktionaliteten i de olika IT-systemen.

Under år 2023 har vi också arbetat mycket med att uppdatera samt åtgärda fel hos våra interna servrar.

Vi har både planerat och genomfört byte av tjänster och underhåll av externa resurser. Under året flyttade vi webbservern till vår nya leverantör, och har under vintern jobbat med att flytta mejlen från tidigare tjänsteleverantör till Office. Nya tjänster som tillkommit under året är webbutiken som tillhandahålls av en extern leverantör, vilket gör det lätt underhållet.

Under året publicerades även en ny aktivportal.

Marknadsföringsgruppen

Marknadsgruppen ansvarar för den övergripande marknadsföringen och kommunikationen av föreningens verksamhet och av trafiken på museijärnvägen Lennakatten. Därtill driver marknadsgruppen samarbeten med flera olika aktörer runt om i länet med syfte att locka fler resenärer att resa med järnvägen. Tills vidare saknas en chef för marknadsgruppen, i stället drivs olika frågor i mindre självstyrande grupper. Sammanställande till möten har varit Jesper Movérare.

Grafisk profil

Inför marknadsföringen av trafiksäsongen 2023 rullades Lennakattens nya grafiska profil ut. Den nya grafiska profilen har tagits fram för att skapa en enhetlig och tydlig kommunikation från verksamheten och föreningen, vilket förstärker vårt budskap. En grafisk manual samt ett flertal dokument- och presentationsmallar togs fram och började användas i all marknadsföring av Lennakatten samt i stora delar av den kommunikation som marknadsgruppen ej är inblandad i. Det återstår ännu en del arbete med att helt implementera den grafiska profilen i all föreningens information.

Trycksaker

Den årliga trafikfoldern fick i år ett nytt utseende i enlighet med den nya grafiska profilen. De senaste åren har vi sett en tydlig nedgång i åtgången av våra tryckta marknadsföringsprodukter allt eftersom allt fler har tidtabell och annan information på mobilen. Trafikfoldern trycktes i 15.000 exemplar i format A65 med 12 sidor.

Anslagstidtabeller har också producerats och satts upp järnvägens stationer och hållplatser.

Annonser

Under året har vi regelbundet annonserat om museijärnvägens trafik på Facebook och Instagram. Annonserna har slagit väl ut och sammanlagt haft en exponering på strax över 1 miljon skärmar.

Likt tidigare år har trafiken regelbundet marknadsförts i Upsala Nya Tidnings papperstidning och på deras hemsida. Dock har UNT avslutat UNT Mera-kampanjen varför denna ej varit en del av marknadsföringen. Dessutom har järnvägens trafik och verksamhet uppmärksammats i artiklar i UNT och Sveriges Radio under året.

Lennakatten har haft texter i turistguiderna Tågsom-

mar, ArbetSams Museiguide och Uppsalamuseernas Informationsförenings broschyr. Därutöver har vi annonserat i bland annat Svenska Dagbladets sommarbilaga, Uppsalamagasinet Luthagsnytt, Heja Uppsala och Villatidningen.

Hemsida

Hemsidan lennakatten.se fortsätter vara en viktig kanal för att nå ut med information till våra resenärer. Under året har hemsidan successivt byggts ut med nya sidor, nytt innehåll och en ny interaktiv kalender med trafikdagar och evenemang. Hemsidan innehåller både information till resenärer om trafiken och järnvägens resmål, men även med artiklar om järnvägens historia och fakta om de olika tågen som trafikerar banan. Hemsidan har haft 60 552 besök under året.

Sociala medier

Föreningen har kanaler för sociala medier på Facebook, Instagram och Twitter. Twitter-kontot har under året legat vilande, medan Facebook-sidan och Instagram-kontot aktivt drivits. Kontonamnet är @lennakatten på samtliga kanaler.

På Facebook har inläggen under året totalt nått ut till 1.018.730 personer, en ökning med 398 procent jämfört med förra året. Sidans följarantal har ökat med ca 1250 konton och vid årsskiftet hade sidan 5.117 följare. På Instagram har inläggen under året nått ut till 89.784 personer, en ökning med 47 procent jämfört med förra året. Kontots följarantal har ökat med ca 450 konton och vid årsskiftet hade sidan 2035 följare.

Samarbeten

Marknadsgruppen har haft givande samarbeten med Uppsalamuseernas Informationsförening (UMI), Uppsala linneanska trädgårdar och Destination Uppsala (Uppsala kommuns turismföretag). SRJmf:s ordinarie medlemsrepresentant Anna-Pia Norman-Wahlund har varit suppleant i UMI:s styrelse. Lennakatten deltog den 3 juni i UMI:s evenemang Museinatten med ett extratåg på kvällen. Representanter från marknadsgruppen har också regelbundet deltagit i Destination Uppsalas informationsmöten.

Medlemsservice

Under året har det sedvanliga arbetet fortlöpt med att anteckna nya medlemmar samt med avisering av medlemsavgifter för det aktuella medlemsåret. I detta arbete ingår att uppdatera till aktuella uppgifter. I detta arbete ingår vidare att förse redaktionen för tidningen Roslagsexpressen med adresser för utskick av föreningens medlemstidning.

Vid årets slut hade föreningen 1.884 medlemmar fördelat på 1.378 män, 504 kvinnor, 1 förening och 1 katt.

Antalet aktiva medlemmar var vid årsskiftet 243. Av dessa är 35 kvinnor. En aktiv är bosatt utomlands – i Finland.

Medlemsregistrator har under 2023 varit Kjell G Bränge.

Roslagsexpressen

Roslagsexpressen är föreningens medlemstidning. 2023 var tidningens femtiofemte årgång. Under året har fyra

nummer kommit ut med sammanlagt 92 sidor. Innehållet har varit en blandning av historiska och nutidsorienterade artiklar om Roslagsbanan samt information om vad som hänt och kommer att hända i föreningen.

Redaktör har varit Lars-Henrik Larsson.

Järnvägsförvaltningen Upsala-Lenna Jernväg

Direktionen

Järnvägsförvaltningens arbete samordnas av en järnvägsdirektion. Denna består av cheferna för samtliga avdelningar i järnvägsdriften samt ett antal funktionärer. Under år 2023 har direktionen haft åtta protokollförda möten samt även medverkat vid det årliga planerings- och beredningsmötet för kommande årsbudget. Rasmus Georgii-Hemming har varit direktionens mötesordförande medan Kalle Weimarck varit mötessekreterare.

Banavdelningen 2023

Sammantaget kan sägas att det som formulerats i verksamhetsplanen har också i mångt och mycket genomförts. Arbetet med växlarna, som utgjort respunkt i många år, har fortgått även i år.

Vi vill så här inledningsvis passa på att tacka alla som varit med och bidragit med arbetsinsatser under året, så väl praktiskt som administrativt. Ni gör ett fantastiskt arbete och ser till att vi har en bana som är välskött och som vi kan vara stolta över.

Organisering av arbete

Arbetshelger har minskat i antal och har till står del bestått i arbetsdag på helgen snarare än båda dagarna. Under året så har dock ett gäng på 5-6 personer, i princip arbetat tre vardagar varannan vecka. Fokus här har varit växlar, bistå entreprenörer, spårriktning och givetvis en hel del fordonsunderhåll.

En Banjour har också upprättats under trafiksäsongen. Detta i syfte att avlasta Cba och upprätthålla hög tillgänglighet för rapportering, bedömning och åtgärder av fel.

Två så kallade spårriktarveckor har genomförts under året med mycket gott resultat. Tyvärr gick spårriktaren sönder när det återstod några respunkter. Det som sker under dessa veckor är betydligt mer är spårriktning. Utöver detta så har det lagts ned många timmar på administrativt arbete för planering, dokumentation och deltagande i så väl föreningens egna möten som möte med

kommunen, grannar och entreprenörer som ska utföra arbeten i anslutning till infrastrukturen.

Banavdelningen har letts av banchefen, ställföreträdande banchef och en ledningsgrupp som berett ärenden och planerat årets arbeten.

Under 2023 har Christian Jerrestål varit banchef men haft en mer passiv roll under året på grund av barn, Mats Gustavsson ställföreträdande banchef och Bengt Karlsson har axlat ett större ansvar under året. Ledningsgruppen har utöver Cba och stfCba bestått av Bengt Karlsson, Gunnar Melin, Tommy Jonsson, Carl-Göran Sehlberg samt Kjell Melin. Ledningsgruppen har under året haft sju möten.

Banbesiktning

Under året så har de föreskrivna banbesiktningarna genomförts av våra besiktningsmän och inrapporterade brister har införts i vår databaserade sammanställning av felrapporter (Felsam). Sträckorna Marielund-Bärby och Bärby-Skölsta har även i år varit utan ordinarie besiktningsman och besiktningen har fördelats bland övriga. I stort har de fastställda tiderna för besiktningsintervallen följts.

Underhållsåtgärder

Underhåll och inköp av utrustning

Under vintermånaderna har underhåll av banteknisk utrustning samt fordon skett i Faringe lokstall. Handlar om kontroll och byte av olja i maskiner, kontroll av att mätutrustning är korrekt. Under våren och sommaren tillverkades nya plattformskanter hos Prefabrikörerna i de gjutformar vi har i vår ägo.

Plankorsningar

Siktröjning har ägt rum vid cirka 10 plankorsningar längs banan. Det handlar både om landsvägsövergångar, gång- och cykelvägar och ägovägar. Röjningen har varit påkallad utifrån besiktningsanmärkningar men också utifrån förebyggande underhåll vid korsningar där behovet av siktröjning är känt som frekvent återkommande.

Plankorsningarna Locksta och Bärby V1 har lagts om under året. Därtill har nybyggnation av plankorsningen Droskvägen ägt rum. Vidare har rälsbyte ägt rum i ägoväg i anslutning till Funbovägen. Utöver det så skedde ett rälsbrott vid Plankorsning Fyrislundsgatan. Denna har åtgärdats temporärt för att klara trafiksäsongen och mer permanenta åtgärder under våren 2024. Som följd

av rälsbrottet så genomförde vardagsgänget urskottning av organiskt material som blåsts ner i spåret vid de årliga spårrensningarna.

Växlar

Fortsatta påläggssvetsningar har ägt rum under året. Även utbyte av genomgående bult, sprintar, justering av 3/5-mått mm har ägt rum i flera växlar. Åtgärderna på växlar sker utifrån särskild åtgärdsplan.

Åtgärder i övrigt

2023 har slipersbyte skett på sträckorna Bärby–Gunsta samt Almunge station till Storängskurvan. Slipersbytet ha genomförts av LPR – Last och Planering Rail. Samtliga urtagna slipers har också skickats på destruktion. Här använder vi oss av Trafikverkets ramavtal gällande transport och destruktion av uttjänta slipers.

Tillskottet av nya perrongkanter har möjliggjort helbyte av kanter vid Selknä hållplats, under våren, och en förlängning av plattformen med cirka 10 meter. Påläggssvetsning av skarvar har genomfört och därtill svetsning av skarv vid Skölsta gård. Kanalisation har också grävts ner i Faringe för att möjliggöra belysning i lilla vagnhallen. Stolpar till signaltavlor som varit av fel beskaffenhet, så som längd eller material, har bytts ut. Arbetet med plattformsbelysningen i Faringe har fortgått och beräknas klar under första kvartalet 2024.

Under hösten har också helbyte av plattformskanter i Marielund ägt rum. Detta var behövligt då kanterna uppnått sin tekniska livslängd. Sammantaget kan sägas att statusen på plattformarna därmed är fullt acceptabel och att det i närtid inte återstår några större sådana projekt.

Under året har också städning av så väl personbangård-

den som driftbangården i Uppsala ägt rum. Som en slutkläm på den fleråriga reoveringen av Faringe bangård så höjdes sth i år till 20 km/h bortsett från vissa undantagna platser på bangården.

Spårriktning

Spårriktning med tillhörande ballastkomplettering har under året genomförts till största del. Dock kunde spårriktningen inte fullföljas som planerat utifrån haveri på fordonet.

Vegetationsbekämpning

Manuell röjning har ägt rum på olika platser längs linjen. Nytt för 2023 var att en extern firma anlätades för nedtagning av riskträd längs banan. Fokus för denna röjning av varit på sträckan Moga – Länna och resulterat i att åtskilliga träd tagits ner. Maskinell buskröjning har ägt rum på följande sträckor: Uppsala östra till Skölsta samt Marielund till Faringe. Målsättningen har varit att köra av halva banan per år vilket bedöms uppfyllt.

Ogräsbekämpning

Under året har ogräsbekämpning av hela linjen genomförts vid två tillfällen.

Gränssnitt mot grannar samt andra åtgärder

Under året har det varit fortsatta kontakter kopplade till byggprojekten i Gunsta samt med andra grannar längs banan där olika typer av åtgärder planerats eller genomförts. Avdelningen har också deltagit i initiala möten med kommunen gällande gång- och cykelvägarna i Uppsala samt regelbundna möten med kommunen som ägare i kring olika infrastrukturåtgärder.

Administration och utbildning

Bengt Karlsson har även i år ansvarat för omhändertagandet av samtliga inrapporterade fel och att de förs in i Fel-sam samt att de markeras som åtgärdade när så är fallet.

Under året så har även revidering av föreskrifterna ULJF 009 Föreskrift för banbesiktning och ULJF 013 Bantekniska föreskrifter ägt rum. Därtill revidering av ett antal blanketter samt införande av några nya.

Samtliga ledningsgruppsmöten har antecknats och därtill har vår dokumentation av åtgärder hos så väl oss själva som hos grannar införts i vårt register.

Utbildningen till banbesiktare har inte kunnat genomföras under 2023 vilket är beklagligt. Dock har det tillsammans med NRCC tagits fram ett utbildningsmaterial för fortbildning av banbesiktare som genomfördes under våren 2023. Även årlig fortbildning av tsm (tillsyningsman) a/b har genomförts.

Byggnads- och husgruppen

Uppsala Östra

Normalt fastighetsunderhåll

Bärby

Normalt fastighetsunderhåll

Marielund

Under året har löpande underhåll av byggnaderna på stationsområdet utförts, inklusive mindre reparationer, ordningshållning och uppstädning av ytor och förråd.

Ett av stationens uthus som tidigare var kombinerat

avträde och vedbod och nu används som förråd, har fått taket helt omlagt med nytt virke och takpapp samt särskilt för byggnaden anpassade plåtbeslag. Den för järnvägsavträden typiska ventilationshuv i trä som sitter på taket har renoverats och återuppsatts. Ventilationen har i övrigt moderniserats.

Det staket med grind som avgränsar stationsträdgårdens södra del från vändslungan har helt nybyggs i nytt virke och försetts med tidstypiskt gunnebostängsel. Den äldre enkla grinden har ersatts av två mindre med en ny låsmekanism.

Röjning av ogräs, buskage, döda träd och löpande arbete med trädgård och övriga ytor på stationsområdet har också skett under hela året.

Ordinarie vattenprovtagningar har gjorts på dricksvattnet från brunnen enligt plan från kommunens miljöförvaltning för vattenförsörjningen till stationscaféet. Tillsyn och skötsel har gjorts av den vattenreningsanläggning med radonavskiljare och avhärningsfilter som installerades sent året innan.

Arbetet med utredning av olika ekonomiska bidragsmöjligheter till omputsning av stationshusets fasad med hjälp av en anlitad arkitekt och antikvarie återupptogs i slutet på året. Arbetet med detta beräknas färdigställas till sommaren 2024.

Ansvarig för stationens alla byggnader (utom caféets verksamhet och relaterade inventarier) liksom hela stationsområdet under år 2023 var John Thoweman, som också varit budgetansvarig för stationen liksom för Bärby och Länna samt för VA, el- och sophantering för alla stationer.

Länna

Med hjälp av Lännas Byalag har väntkuren fått en välbehövlig rengöring. En del av kuren har målats i färgkoder som tagits fram av banantikvarien John Thoweman. Under 2024 kommer man fortsätta med målningsarbetet.

Almunge

Normalt fastighetsunderhåll

Faringe

Normalt fastighetsunderhåll

FRA (Faringe Rälsbilsavdelning)

Vi har syns med några av våra fordon ute i trafiken under år 2023 och vid speciella fordonsarrangemang i Almunge. Vi har även gjort ett antal egna utfärder och provkörningar på linjen. Under ej trafiktid har vi mest sysslat med underhållsarbeten av våra fordon.

Rälsbilen: Den har fått behövligt underhåll och översyn. Efter besiktning har den varit ute på banan ett antal gånger, både i trafiken och egna utfärder.

Ba 8: Eller populärt kallat "Korvståndet". Efter besiktning har den varit ute på banan ett antal gånger, både i trafiken och egna utfärder.

Ny varmverkstad: Vi har under året utrymt kalldelen och börjat med armering och planering av ny varmdel i verkstaden.

Jernvägscaféet i Almunge

Aktiviteter vid Almunge station och caféet förlöpte i stort sett som föregående år. Ett nytt evenemang under året var Militärhistoriskt tema. I övrigt ordnade vi traditionsenligt Motorhistoriska dagen 6 juni, medverkade på Lennakattens dag och anordnade det populära och traditionsenliga lådbilsracet i stationsträdgården.

Vi har gjort inköp, en ny köksö, brickvagn och nya serveringsbrickor inför sommaren 2024. Planen var också att på sikt arbeta med utomhusmiljön, men då vi fått veta att grävarbeten var planerade så ligger detta på framtida planering. Vår förhoppning nu är att vi på sikt kan få möjlighet att renovera köket, som är i behov av genomgång och renovering, för att kunna fortsätta ha öppet i vårt järnvägscafé i Almunge station framöver. Ansvarig har under året varit Anita Edberg.

Jernvägscaféet i Marielund

Denna säsong hade vi 37 sommarjobbande gymnasieungdomar anställda fördelade på fyra perioder. Det var lite för många trots ett högt tryck i caféet vid tågankomster. På grund av färre tåg under säsongen blev det mycket döttid mellan tågen.

Vi ökade sortimentet med både korv, kokt och grillad, samt hamburgare utomhus. Vid dåligt väder sattes ett partytält upp över grillplatsen. Inne i caféet satsade vi på stora matiga lunchsmörgåsar förutom de traditionella frallorna. Vi erbjöd även sallader, bakad potatis, dessertpajer av olika slag förutom det vanliga kaffebrödet. När gruppen var mer självgående erbjöds också våfflor i sortimentet. Flera kunder uttryckte belåtenhet med det breda sortimentet, det fanns något för alla.

Även i år hade vi Engelholms glass vilket var uppskattat.

Försäljningen nådde samma volym som föregående år. Sammantaget fungerade det bra med ungdomar hela säsongen men det bör vara betydligt färre ungdomar nästa säsong.

Sortimentet vi erbjöd har varit bra och bör bestå samtidigt som det utvecklas vartefter behoven anpassas till kundkretsen. Ansvarig för caféet har under året varit Kate Nellerup.

Maskinavdelningen

Under verksamhetsåret 2023 har maskinavdelningen ägnat sig åt underhåll och renovering av fordon.

Driftångloken

Driftsatta ånglok har under år 2023 varit BLJ 4 "Långshytan" och BLJ 5 "Thor". Dessa genomgick under våren 2023 normalt underhåll. Under sommaren råkade BLJ 5 "Thor" ut för ett fjäderbrott inne på Uppsala östra, detta avhjälpes dock snabbt och loket kunde gå i trafik dagen efter.

Diesellok/lokomotorer – driftfordon

Av föreningens motorlok har SRJ 3 (Z6), SJ Z4p 266 och SRJ 1 (Z4) varit i drift. Dessa genomgick under våren årlig översyn och besiktning.

Rälsbussar

Under våren 2023 ställdes fyra av föreningens rälsbussar på. Dessa fick service och besiktning samt utvändigt tvätt. YFo5p 904 har inte varit i trafik under 2023. Förutom löpande underhåll så har en del skador behövt repareras, bland annat efter en incident med sönderkörd ledstång samt en kollision med personbil i början av säsongen. I slutet av säsongen kolliderade UBFO3yp 2109 med ett träd, detta resulterade i att plogar och gardjärn blev så pass skadade att släpet ställdes av före resten av säsongen, detta kommer åtgärdas innan säsongen 2024. YBo5p 809 har som ni kanske redan vet haft problem med riktningväxellådan, den kastade ur växeln och hamnade då i "mittläge" varpå vagnen slutade dra. Nu är den lådan utbytt mot en helrenoverad. Även Wilsonväxellådan började krångla i slutet av augusti (internt luftläckage) vilket gjorde att 809 ställdes av resten av säsongen. Wilsonlådan är nu utbytt mot en nyrenoverad. Samtliga motorvagnar har nu fått nya spridare, nyrenoverade insprutningspumpar samt nyrenoverade matarpumpar och motorerna går nu mycket bättre.

Personvagnar – driftfordon

I trafiken har ett tiotal personvagnar varit driftsatta, dessa genomgick under våren besiktning och lättare översyn för att säkerställa deras driftduqlighet.

Godsvagnar – driftfordon

De godsvagnar som använts i trafiken och/eller ban- och signalunderhåll har fått behövligt underhåll. Dessa har även genomgått säkerhetsbesiktning.

Lokomotorer – renovering

Arbetet med NKLJ 3 har fortskridit med att måla loket.

Vagnar – renovering

SRJ 71: reparationen av Co 71 har fortskridit. SRJ Coö 38: under 2023 har arbetet med grindar och invändig märkning av vagnen fortskridit. Troligtvis är vagnen snart klar för trafik.

Diesellok – renovering SRJ 55

Under 2023 har arbetet med ombyggnation av SRJ 55 återupptagits med att konstruera drivlina mellan motor och generator samt med att återmontera motorns tillbehör.

Rälsbussar – renovering

Renoveringen av YBo5p 796 pågår när tid finnes över. Det är lite svetslagning av takfot kvar sen är karossen klar. Motorn har nu fått en ny remskiva till vattenpumpen. Motorvärmare skall monteras och kylsystemet skall fyllas innan motorn kan köras i gång en längre stund. Drivlina (konverter, Wilsonlåda riktninglåda, kardan) är färdigrenoverade och ska monteras vid tillfälle. Några sittedynor är i väg på omklädnad hos Rose-Maries möbelklädsel för utbyte av dem som gett upp under säsongen, även två sittedynor till förarplats är inlämnade för utbyte av tyg och stoppning.

Utbildning

Under 2023 utfördes följande utbildningar av Maskinavdelningen: Repetitionsutbildning av förare och eldare under totalt fyra dagar vid två tillfällen. Utbildning i teknisk vagntjänst (på uppdrag av Trafikavdelningen). Allmän förarkurs med fyra deltagare. Rälsbusskurs med fyra deltagare. En eldare, en ångloksförare och en rälsbussförare examinerades under säsongen 2023. Tidigare utbildade förar- och eldarelever har övningstjänstgjort under säsongen med inriktning på examinationer under 2024. Maskinavdelningens examinatorsråd och utbildningsgrupp har under ledning av John Thoweman haft två möten under året

Chef för maskinavdelningen har under året varit Henrik Johansson, biträdande chef Robin Högberg. Ansvarig för lokomotorer och diesellok har varit Robin Högberg, för ånglok Henrik Johansson, för rälsbussar Daniel Myrberg. Ansvarig för driftduqliga vagnar har varit Erik Jacobsson och för renovering av vagnar har varit Thomas Lindström. John Thoweman har ansvarat för maskinavdelningens utbildnings- och fortbildningsärenden. Budgetansvarig har varit Calle Peyron.

Personalavdelningen

Antalet aktiva vid ULJ uppgick vid säsongens början till 258 personer.

Hälsokontroll av ULJ:s personal i säkerhetstjänst har genomförts. Två ULJ-läkare har delat på huvuddelen av arbetet med hälsokontrollen. Aktiva medlemmar verksamma även vid något annat järnvägsföretag, musealt eller kommersiellt, har i flertalet fall anlitat externa läkare.

Enligt föreskrifterna ska 10 % av personalen i säkerhetstjänst testas per år för förekomst av narkotikamissbruk. Liksom föregående år görs detta i samarbete med Nordisk Drogprevention AB, med ett utblåsningsprov för narkotika. Utblåsningsprov för alkohol har utförts i samband med dessa tester.

I början av augusti ordnade personalavdelningen tillsammans med maskinavdelningen en utflykt med rälsbuss Uppsala Östra–Faringe för föreningens ungdomar. Under resans gång bjöds det på aktiviteter och vid Marielundsstoppet så bjöds det på grillade hamburgare.

Personalavdelningen har även genomfört två introduktionskvällar under år 2023, en i början av året och en under hösten.

Personalchef har varit Björn Magnusson, och Ludvig Sahlén som biträdande. Hälsokontrollhandläggare är Anne-Marie Pernulf, knuten till personalavdelningen.

Signalavdelningen

Signalavdelningen har under året utgjorts av cirka tio aktiva medlemmar, vilka i olika grad deltagit i verksamheten. Avdelningen har haft regelbundna arbetskvällar de flesta av årets måndagar. Dessutom har en del planerade heldagsarbeten förekommit. Akuta arbeten för felavhjälpning har också förekommit. Inom signalavdelningen bedrivs även ett «skrivbordsarbete» med administration, planering och konstruktion.

Medlemmarna i signalavdelningen har tillsammans kompetens för alla förekommande arbeten på banan såväl som projektering, granskning och besiktning, även om vissa av dessa moment utgör trånga sektioner där vi skulle behöva öka vår kapacitet. Normalt utförs alla signalarbeten på ULJ av egen personal även om inköpta arbeten förekommer i samband med större projekt. För att uppfylla kraven på behörighet för starkströmsarbeten har avdelningen dessutom, genom delegeringsavtal, haft en behörig elektriker knuten till sig.

Drift och underhåll

Samtliga signalanläggningar har som vanligt genomgått besiktning och funktionsprovning i samband med att banan öppnats för trafik under våren.

Under trafiksäsongen hade vi en jourverksamhet där det varje dag fanns en signaljour schemalagd. Ambitionen är att alla trafikstörande fel skall vara åtgärdade före nästa ordinarie trafikdag – en målsättning som vi för majoriteten av de rapporterade fallen har kunnat uppfylla. Under den varma delen av säsongen har en del underhållsarbete i form av målning gjorts.

Väsentligare ny- och ombyggnader

En kur, liksom grävarbeten för kanalisation, för vägskyddsanläggningen Droskvägen i Gunsta har förberetts.

Föreningen har på eget initiativ påbörjat uppgradering av Marmavägen från CD-anläggning till helbomsanläggning, vilket upptagit en stor del av höstens tid. Arbetena kommer fortlöpa under år 2024.

En dag i början på sommaren gjordes en större insats att hämta material från Lidingöbanan i samband med ombyggnaden av Lidingöbron, bland annat bomdriv och kastljus erhöles. Från Ekolsundsbron erhöles bomdriv.

Ett stort antal isolerskarvar har bytts.

Då 3G-nätet kommer att försvinna har datakommunikationsutrustning för indikeringssystem i Marmavägen, Länna och Byrsjön bytts mot motsvarande för 4G. Indikeringssystemet har byggts ut att omfatta Uppsala Ö, Bärby v1 samt Bärby v2.

Operativt ansvarig för signalavdelningen har under året varit Per Wirback, administrativ chef (CSia) har varit Anders Wårdenius fram till sista september, varefter posten varit vakant. Även Markus Nordén har ingått i avdelningens ledningsgrupp.

Säkerhetsgruppen

Säkerhetsgruppen har under 2023 för andra året i rad varit den löst sammansatta grupp som ser till att säkerhetschefens uppgifter upprätthålls så länge chefsbefattningen är vakant. Sammankallande har varit Björn Rossipal. Ärenden som behandlats är bland annat följande. Beredning av rekryteringsåtgärder för både säkerhetschef och andra befattningshavare inom järnvägssäkerhet vid ULJ, beredning av både permanenta och tillfälliga ändringar i ULJ författningssamling kopplade till säkerhet, initierande av utbildningsinsatser och checklistor för OPA, faktainsamlare, utredare, säkerhetsjour, tågledare med flera, bered-

ning av Direktionens beslut om nedbrutna säkerhetsmål, samt sammanställande och föredragande för Direktionen av incidentrapporter.

Trafikavdelningen

Året 2023 har för trafiken huvudsakligen följt samma mönster som 2022, det vill säga ytterligare ett år med mycket goda resandesiffror. I likhet med 2022 har dock turfördelningen behövt göra ett stundtals omfattande arbete för att besätta alla turer i trafiken.

Utbildning

Den påbjudna säo-repetitionsskrivningen genomfördes liksom föregående år som hemskrivning. Praktisk repetitionsutbildning genomfördes i Faringe med ett antal repetitionspass fördelade på två lördagar och två söndagar i april-maj. Repetitionsutbildning för konduktörer skedde i särskild ordning vid tre tillfällen i Uppsala.

Liksom tidigare år hölls en grundkurs i tre avsnitt: säkerhetsintroduktion, säo nivå 1 samt biljettkurs. I den efterföljande kursen i säo 1 deltog 10 personer med godkänt resultat. Några av eleverna påbörjade under sommaren praktisk elevtjänstgöring ombord i trafiken och/eller på biljettexpeditionen. Under året hölls också kurs i säo 3 med 3 deltagare. Tkl-kurs genomfördes också under vintern och våren 2023 med 3 godkända deltagare.

De sedvanliga utbildningsdagarna teknisk vagntjänst och teknisk linjetjänst genomfördes under två söndagar i april och maj.

Biljettutbildningen har under året förändrats och kravet på elevtjänstgöring på biljettexpeditionen i Uppsala har slopats för konduktörer och tågchefshavare. Detta

innebär att biljettkursen som genomförts för dessa mot-svarar den tidigare teoridelen. Det som tidigare var biljett-kursens praktikdel har blivit grundkurs kassaregister som genomförts för bx-personal och cafékassörer fortlöpande.

Trafik

Trafiksäsongens 2023 första dag blev fredagen den 19 maj. Eftersom fredagstrafiken under dess två första år visat sig framgångsrik genomfördes den under 2023 alla fredagar därefter till trafiksäsongens slut med undantag av midsommarafton. Detta bedömdes också underlätta kommunikationen med resenärerna.

Försommartrafiken har under senare år haft ett sviktande resandeunderlag och fick ett stort tapp under pandemin. Under 2022 kunde ingen återhämtning observeras varför beslut fattades att försommartrafiken skulle upphöra från 2023 vilket också skedde.

I övrigt genomfördes trafik på lördagar under försäsongen från och med den 3 juni. Högsäsongen med vardagstrafik varade från 28 juli till 10 augusti. Trafik på söndagar genomfördes från den 25 juni intill säsongens slut den 10 september. Bussanslutning till Fjällnora upprätthölls i samarbete med SSS under högsäsongen samt på Fjällnoradagen den 2 september.

Specialtrafik genomfördes på midsommardagen 24/6, Lennakattens dag 1/7 samt kulturnatten 9/9.

Tomtetågstrafiken återkom även 2023 och i samma omfattning som 2022, det vill säga med fyra tågpar dagligen 2-3 samt 9-10 december. Liksom 2022 såldes 2870 biljetter via förköp i föreningens webbutik som samtliga sålde slut i god tid innan genomförandet.

Under hela 2023 bedrevs trafik som var annonserad för allmänheten 62 dagar. Totalt genomfördes 52.440 enkelresor vilket tangerar fjolårets rekord på 54.060. Detta kan jämföras med det tidigare rekordet från 2013 om 46.010 enkelresor.

Samarbeten

SSS MUMA körde anslutningsbussarna från Selknä till under 31 trafikdagar.

I samarbete med Strömma Kanal och SSS MUMA erbjöds rundresan Veteranturen där resenärerna kunde göra en tågresa Uppsala Ö-Marielund, bussresa över Linnés Hammarby till Pilsbo och därifrån med M/S Enköping över Skoklosters slott till Uppsala eller i omvänd riktning. Försäljningen har skett via Strömma Kanal.

Rabatt tillämpades för resenärer som uppvisade UNT Mera.

Den första förbindelsen till Faringe på onsdagar, torsdagar och lördagar marknadsfördes som Thunsexpressen.

I samarbete med Restauran Lännabruk har vi fortsatt erbjuda paketresan "Historisk tågresa med lyxig måltid" som innebar resa ToR Uppsala Ö - Länna och måltid i Länna samt fredagar paketresan "Tågresa med vinprovning och middag" som innebar resa ToR Uppsala Ö-Länna och vinprovning med måltid. Föreningen har avslutat samarbetet med upplevelse.com för dessa paketresor och säljer nu dessa i egen regi via föreningens webbutik. Redan sålda värdebevis har dock godtagits under 2023.

Genom att ange en rabattkod kunde resenärer få parkera till ett förmånligt pris i Aimo Parks parkeringsgarage i anslutning till stationshuset i Uppsala.

Bemannning

Under säsongen 2023 genomförde 161 personer 1.508 tjänstgöringsturer (busstrafiken ej inräknad). Antalet elvturer var 160. Examination av nya befattningshavare i säkerhetstjänst inom trafikavdelningen har varit enligt följande: 3 tågbefälhavare, 1 konduktör och 1 bromsare. Totalt fördelades turfördelningen mellan 9 personer.

Chef för trafikavdelningen har under året varit Rasmus Georgii-Hemming. Roland Bol och Jesper Movérare har varit biträdande chefer för trafikavdelningen. Ansvarig för beställningstrafiken och för utflyktstrafiken har varit Ruth McKie. Chef för biljettkontoret har varit Andreas Pettersson. Turfördelningsledare var inledningsvis Simon Krantz, därefter Svante Lindsjö. Trafikavdelningens ledningsgrupp har i övrigt utgjorts av Jan Winberg, Anders Ljung, Paula von Weisz, Nemo Kullberg och Kate Nellerup. Trafikavdelningens ledningsgrupp har under 2023 hållit nio protokollförda möten.

Mobiltelefonen avsedd för resenärernas frågor om trafiken, "kundtelefonen", var påslagen dagtid måndag-fredag varje vecka under försäsong och eftersäsong. Under trafik-säsongen var telefonen påslagen under icke-trafikdagar, däremot avstängd på trafikdagar, då eventuella frågor istället besvarades av Bx-personalen. Sammanhållande för kundtelefonen var Anders Eidsvik.

Under vår och höst genomfördes aktivmöte på Vuxenskolan i Uppsala med möjlighet till både fysiskt och digitalt deltagande. Vid båda tillfällena deltog mellan 50-60 personer.

Johan Vinberg
Ordförande

Henrik Birath
Vice ordförande

Maria Jansson
Ledamot

Hilde Klasson
Ledamot

Mårten Ericsson
Ledamot

Lars Holmquist
Ledamot

Nemo Kullberg
Ledamot

Kjell Melin
Suppleant

Johannes Folkesson
Suppleant